

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

67. An infans moribundus, si ad illum non esset accessus, sit baptizandus, aspergendo eum aqua? Et an consuetudo Ecclesiarum baptizandi per immersionem servanda sit? Et si in aliqua Ecclesia trina ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Sacram. Baptismi. Ref. LXVII. &c. 45.

eram. contr. 4. tract. 2. disp. 3. n. 9. dub. 2. n. 13. Tancorum tom. 4. disp. 4. q. 2. dub. 1. n. 17. & Filiucium tom. 1. tract. 2. cap. 5. num. 77.

2. Sed his non obstantibus, in periculo mortis ita puerum esse sub conditione baptizandum, adnotavi in 3. part. tract. 4. resolut. 11. docuisse Fernandez de Heredia, cui nunc addo Caietanum in 3. p. q. 67. art. 6. teste Hurtado ubi supra, ac Marfilium in 4. sent. q. art. 6. dub. 11. putantes fore talem Baptismum validum in casu extremae necessitatis, ut si pueri morituro nullus adesset praeter duos, quorum unus mutus esset, alter membris omnibus captus, hoc enim formae verba proferente, illo altero ablutente, validum fore Baptismum affirmant, & casus posset occurrere: & ideo etiam hanc sententiam docet novissime Joannes Chapeavilla de modo ministrandi Sacramenta tempore pestis, q. 20. de Baptismo. ubi sic ait: Potest occurrere casus, quo Pastor non possit abluere, possit autem formam proferre, puta si nullus sit accessus ad puerum, quia aedes infectae sunt à Magistratu ocludat, neque permittit accessum, quamvis injustè, vel si ipse truncatus sit manibus, & alter qui adest non possit formam proferre, in illo casu extremae necessitatis licebit juxta alteram sententiam hoc modo conferre Baptismum, quia melius est in tali extrema necessitate accipere Baptismum dubium, & aliquo modo probabilem, quam nullum. Erit tamen ille Baptismus sub conditione iterandus, si postea occurreret opportunitas recipiendi indubitatum Sacramentum ab uno & eodem Ministro.

3. Dices, jure Canonico ordo datus ab Episcopo & Presbytero simul, Episcopo videlicet imponente manus, Presbytero autem benedicente, seu proferente formam, irritus esse declaratur; ergo nulli licebit hoc modo baptizare, ut unus abluat, alter verò formam proferat. Respondetur, negando consequentiam, non enim similis est casus ei, de quo agimus; quia in sacramento Ordinis conferendo Presbyter non potest esse Minister, & ideo cum Episcopo non potest componere unum Ministrum, & ex hoc solo capite evidens est illam ordinationem fuisse irritam, & nullam; in nostro autem casu qualibet persona concurrens posset esse sufficiens Minister Sacramenti Baptismi. Haec omnia docet Chapeavilla ubi supra, & haec sunt placita Doctorum circa praesentem questionem, de qua tamen infra in tract. de mutis iterum sermo redibit.

RESOL. LXVII.

An infans moribundus, si ad illum non esset accessus, sit baptizandus, aspergendo cum aqua? Et an consuetudo Ecclesiarum baptizandi per immersionem servanda sit? Et, si in aliqua Ecclesia trina immersio usitata sit, an una tantum adhiberi poterit cum integra prolotione formae? Ex part. 5. tr. 3. Ref. 19.

§.1. **R**espondeo affirmativè cum Chapeavilla de sacram. Baptismi, q. 19. ubi etiam docet, quod si Pastor certò sibi persuadeat se caput pueri aqua aspergere posse, licebit illi ad vitandum contagionis periculum hujusmodi baptizare, quia tunc cessat periculum nullitatis Baptismi, cum constet per veram asperersionem verum conferri Baptismum.

2. Dicendum est igitur quaecumque ablutionem sive fiat immersione, vel infusione, sive as-

perione, quantum ex se sufficere ad valorem, & essentiam Baptismi, quia quaecumque ex his est vera ablutio, quae verbis formae Baptismi significatur, quod etiam constat ex usu Ecclesiae, quae omnibus dictis modis usa est baptizare, nempe infusione, ut modò sit, & immersione, ut olim fiebat, & ut modò in Manuali Romano fieri permittitur, & asperione, ut ex sancto Laurentio in ejus legenda dicitur instante martyrio quemdam asperione aquae baptizasse, & de Apostolis creditur asperione baptizasse, quando una die quinque milia baptizarunt ut dicitur Act. 4. & idem est de ablutione facta tinctione, & idem docet Hurtadus de sacram. Baptismi, disp. 1. diff. 4. & alij communiter. In praxi tamen, secluso, ut diximus, casu necessitatis, ut ablutio licite fiat, servandus est modus in unaquaque Ecclesia pro tempore praescriptus, & usitatus: licet Posselinus de officio Curati, cap. 16. num. 6. Sotus & Henriquez, ut observat, nec improbat Granadus de sacram. contr. 4. tract. 1. disp. 4. num. 6. doceant non esse peccatum mortale uno, vel altero modo baptizare, secluso contemptu. Sed hanc sententiam non approbat Ochagavia de sacram. tract. de Baptismo, q. 5. n. 8.

3. Notandum est tamen consuetudinem Ecclesiarum baptizandi per immersionem servandam esse, ut observat Layman lib. 5. tract. 2. cap. 4. n. 4. excepto casu necessitatis, propter quem affusione aquae utendum etiam in Ecclesiis, quibus alioquin ordinarius baptizandi modus est per immersionem, sicuti supra ex S. Thoma intelleximus. Deinde si in aliqua Ecclesia trina immersio usitata sit, una tantum adhiberi poterit cum integra prolotione formae ob periculum mortis, ne infantem prius mori contingat, quam tres immersiones fiant. Ita etiam docet Zambranus de sac. Baptismi, c. 1. dub. 1. 2. n. 9.

RESOL. LXVIII.

An debeat omitti Baptismus propter periculum infantis morituri, ut v.g. si puer sit ita tener & delicatus, ut credatur Baptismum fore causam mortis illius?

Et an baptizans in dicto casu sit irregularis? Et cursum deducitur, quod licite potest Parochus audire confessionem hominis qui alioqui morietur in statu peccati mortalis, licet sciat inde sibi mortem proventuram. Ex part. 5. tr. 3. Ref. 8.

§.1. **V**T v.g. si puer sit ita tener, & delicatus, ut credatur Baptismum fore causam mortis illius, & tunc si Baptismus differri sine periculo potest, licitum, imò & obligatorium est: si verò sit periculum in mora. Sotus in 4. disp. 3. q. 1. art. 8. in fin. & Ledesma 1. 4. q. 7. art. 8. dub. 3. cum Scoto, Majore, & Gabriele, existimant non licere tunc baptizare puerum, saltem, si propterea mortuum acceleranda sit, afferrique possunt Scotus disp. 5. quest. 3. & Gabriel. disp. 4. quest. 2. art. 3. dub. 4. dicentes non esse baptizandum infantem, quando inde mors esset proventura. Existimo tamen longè probabilius puerum in praedicto casu posse baptizari, licet propterea mortis acceleratio magna futura esset. Ita sentiunt Paludanus in 4. disp. 3. q. 3. num. 9. in fine. Zambranus cap. 1. de Baptismo dub. 12. & docti recentiores. Pro cuius explicatione & probatione advertendum est, esse posse aliquos baptizandi modos, qui directè, & per se videntur ordinari ad occidendum infantem, v.g. abluere aqua omnino venenata, projicere in flumen,

Sup. hoc infra in Ref. 70. lege doct. in am §. Sed ut verum paulò post ini- tiam, à vers. Sed quæro.